

NEZIR-EF. HADŽIOMEROVIĆ: Traganje za naukom od Visokog do Carigrada

Mustafa BERHAMOVIĆ

Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu
berhamovic6@hotmail.com

SAŽETAK: U ovom radu predstavljeni su ključni aspekti života i službe Nezir-efendije Hadžiomerovića (1882–1941). Riječ je o značajnoj, ali nedovoljno istraženoj ličnosti u historiji vjerskih i obrazovnih službenika Bosne i Hercegovine tokom prve polovine 20. stoljeća. U radu je detaljno predstavljen Hadžiomerovićev obrazovni put, koji obuhvata period od početnog školovanja u Visokom do stjecanja napredne teološke naobrazbe na Darul-fununu u Carigradu. Također, analizirana je njegova profesionalna karijera, koja je obuhvatala širok spektar dužnosti. Služio je kao imam, hatib, mualim, vjeroučitelj, džematski imam i sejjar-vaiz u nekoliko bosanskohercegovačkih gradova, među kojima su: Visoko, Žepče i Konjic. Njegov sveukupni rad doprinio je razvoju vjerskog i obrazovnog života lokalnih zajednica u kojima je djelovao. Pored uvida u profesionalnu karijeru, rad pruža uvid i u porodični život Nezir-efendije Hadžiomerovića, te donosi podatke o njegovoj smrti i mjestu ukopa, čime je zaokružena slika o životu i naslijeđu ovog važnog islamskog vjerskog službenika.

Ključne riječi: Nezir-efendija Hadžiomerović, Darul-funun, Visoko, Carigrad, Konjic, Žepče, idžazetnama, Husejn Sivası, imam

Rođenje i obrazovanje

Nezir-efendija Hadžiomerović, sin Muhameda i Asife, rođen je 1882. godine u Visokom. Svoje početno obrazovanje stekao je u rodnom gradu. Tu je, uz prekide, pohađao Narodnu osnovnu školu u razdoblju od 1. septembra 1893. do 30. juna 1903. godine. U spomenutoj školi završio je četiri razreda.¹ Dalje školovanje nastavio je u Carigradu, gdje je 9. jula 1909. godine završio

dvogodišnji studij na Fakultetu za visoke teološke znanosti (Darul-funun, Dini-šube). Tokom studija na spomenutom fakultetu, Nezir-efendija je pohađao sljedeće predmete: Tefsir-i šerif (Tumačenje Kur'ana), Hadis-i šerif (Tradicija), Ilm-i fikh (Vjerske pravne znanosti), Usul-i fikh (Izvori vjerske pravne znanosti), Ilm-i kelam (Apologetiku), Sijer-i nebevi (Životopis Pejgambera), Tarih-i dini (Povijest

islama), Hikmet-i tešri' (Izvori vjerske pravne filozofije) (Mudrost tumačenja), Ilm-i hikmet (Filozofiju) i Tarih-i umumi (Opću povijest).²

Za vrijeme boravka u Carigradu, Nezir-efendija Hadžiomerović dobio je idžazetnamu (diplomu) iz racionalnih i tradicionalnih znanosti od tamošnjeg muderisa Husejna ibn Halila es-Sivasija (iz Sivasu u Turskoj). Idžazetnama je izdata u srijedu, 16. džumadel-ahira 1329/14.

¹ Svjedočanstvo Narodne osnovne škole u Visokom br. 444, 30. juni 1903. godine. Gazi Husrev-begova biblioteka, Arhiv

Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini (u nastavku GHB, AIZBIH), Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

² Svjedočanstvo br. 434, 9. juli 1909. godine. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

juna 1911. godine, a ovjerena je kod Kotarskog šerijatskog suda u Visokom 18. novembra 1925. godine (Popara, 2007:5–44). U idžazetnami je navedeno da je Nezir-efendija proveo potreban niz mjeseci i godina pred svojim muderisom, te da se usavršio u teološkim naukama. Na osnovu izdate idžazetname, stekao je ovlaštenje da predaje znanosti koje su ključne za tumačenje i razumijevanje izvora islama Kur'ana, hadisa i pomoćnih znanosti, posebno arapske književnosti, gramatike, retorike, i sintakse, usula, logike i drugih znanosti.³ Pored svoje osnovne vjerske službe, Nezir-efendija je 18. jula 1928. godine u Visokom položio i ispit za vođenje matice rođenih, vjenčanih i umrlih muslimana pred šerijatskim sucem Ahićem, čime je stekao kvalifikaciju za službu imama matičara.⁴

Dana 17. aprila 1927. godine, Nezir-efendija stupio je u Visokom u bračnu zajednicu s Vasvijom Numić (rođ. 1908) iz Sarajeva. U braku su dobili četvero djece: Muhamed-Ubejda (rođ. 1929) i Hazima (rođ. 1931), Asifu (rođ. 1934) i Nadžiju (rođ. 1939).⁵

Muderis, vjeroučitelj i sejjar-vaiz (putujući vaiz)

Hadžiomerović je obavljao dužnost muderisa u Gazi Ferhad-begovoj medresi u Tešnju od 23. oktobra 1911. do 16. septembra 1913. godine.⁶

Službu je nastavio radeći kao vjeroučitelj u Visokom od septembra 1913. do početka marta 1921. godine.⁷

Nakon što je uspješno službovao kao vjeroučitelj u Visokom više od sedam godina, Nezir-efendija prešao je na novu, izuzetno tešku i odgovornu dužnost – postao je *sejjar-vaiz* (putujući vaiz), prvo u Visočkom srezu, a kasnije i u cijeloj Bosni i Hercegovini. Ta njegova nova misija bila je širenje *vaza i nasibata* (islamske pouke i savjeta) muslimanskom svijetu po Bosni i Hercegovini, što je bio posebno veliki izazov u vrijeme opće skupoće. Zbog važnosti tog zadatka, reisul-ulema Džemaludin Čaušević izdao mu je otvorenu preporuku 19. marta 1921. godine. U preporuci je zamolio sve muslimanske vlasti da mu pruže punu podršku i omogućе nesmetan pristup, posebno življu u ruralnim predjelima, radi održavanja predavanja i savjetovanja. Imajući u vidu opće teške, naročito finansijske prilike, reisul-ulema se nadao da će ugledniji i imućniji muslimani, vođeni islamskim *hamijjetom* (rodoljubljem i odgovornošću), pružiti Nezir-efendiji materijalnu pomoć, čime bi podržali i omogućili ostvarenje ovog plemenitog cilja. S druge strane, Nezir-efendija bio je obavezan podnositi izvještaj reisul-ulemi o svakom svom putovanju. Također, muftijski uredi, Kotarska vakufsko-mearifiska povjerenstva i džematski medžlisi zamoljeni su da izvijeste

reisul-ulemu o njegovom boravku i radu.⁸ Dužnost sejjar-vaiza vršio je do 1925. godine.

Službovanje u Visokom i okolini

Službenom odlukom ministra vjera, datiranom 16. decembra 1925. godine, Nezir-efendija je preuzeo dužnost imama u džematu Rosulje u Visokom. U skladu s tom odlukom, odobren mu je mjesečni lični dodatak na skupoću u iznosu od 540 dinara te porodični dodatak od 150 dinara po članu porodice.⁹

Kasnijim rješenjem Ministarstva vjera od 1. jula 1927. godine, Nezir-efendija Hadžiomerović preuzeo je dužnost imama i imama matičara Hadži Ibrahimove (Pertačke) džamije u Visokom, uz zadržavanje odobrenih dodataka na skupoću.¹⁰ Godinu dana kasnije, 26. jula 1928. godine, postavljen je za imama, hatiba, muhalima i imama matičara u džematu Srhinje, u Visočkom srezu. Na osnovu tog postavljenja ostvario je pravo na primanje dodatka na skupoću, uspostavljenog Uredbom Ministarstva vjera od 28. jula 1925. godine. Važno je naglasiti da je pravo na ovaj dodatak pripadalo sveštenstvu svih konfesija priznatih Ustavom.¹¹

Rješenjem Ulema-medžlisa u Sarajevu od 7. maja 1929. godine postavljen je za vjeroučitelja Narodne osnovne škole u selu Čifluk u Visočkom srezu, jer se spomenuta škola

³ Jedan prepis njegove idžazetname na arapskom jeziku pohranjen je u rukopisnom fondu Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu, pod signaturnim brojem R-10311. Također, jedan primjerak prepisa nalazi se i u njegovom ličnom dosjeu, kao i skraćeni prevod idžazetname. Vidi: GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

⁴ Uvjerjenje Kotarskog šerijatskog suda u Visokom R 111/28.2, 18. juli 1928. godine. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića. Šire o imamima matičarima vidi: Berhamović, 2025:241–265.

⁵ Uvjerjenje Sreskog šerijatskog suda u

Visokom br. 64/1927, 17. april 1927. godine; Izvadak iz kućne liste. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

⁶ Uvjerjenje Ulema-medžlisa u Sarajevu br. 2720/32, 7. februar 1933. godine. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

⁷ Rješenje Kotarskog ureda u Visokom br. 10113, 23. august 1913; Rješenje reisul-ulema za BiH br. 407/1021, 19. mart 1921. godine. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića; GHB, AIZBIH, Fond: Muftijstvo sarajevsko (Neobrađena arhivska građa).

⁸ Preporuka reisul-uleme Džemaludina

Čauševića br. 407/1021, 19. mart 1921. godine. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića; GHB, AIZBIH, Fond: Muftijstvo sarajevsko (Neobrađena arhivska građa).

⁹ Uvjerjenje K.V.M. br. 6873, 1. januar 1926. godine. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

¹⁰ Uvjerjenje Ministarstva vjera, Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca M.B.R. 4002, 15. juli 1927. godine. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

¹¹ Dekret reisul-uleme Džemaludina Čauševića br. 166/1928, 26. juli 1928. godine. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

nalazila u okviru formiranog džemata Srhinje.¹² Obavljao je i dužnost vjeroučitelja u Visokom od 1930. godine.¹³

Izgleda da Nezir-efendija na dužnost u Srhinju nije nastupio te 1928. godine. Naime, iz popisa džamija i njihovih imama, koji je sastavilo Sresko vakufsko-mearifsko povjerenstvo u Visokom 23. augusta 1930. godine, vidimo da je Nezir Hadžiomerović obavljao imamsku dužnost u džematu Rosulje od 1925., a vjeroučiteljsku od 1930. godine. Nadalje, zabilježeno je da je Abdulaziz Tafro vršio dužnost imama, hatiba i muallima u Hadži Ibrahimovoj džamiji od 10. februara 1927. godine. Popis bilježi i to da je Mustafa Bašić obavljao imamsko-mualimsku i hatibsku dužnost u džematu Srhinje od 27. decembra 1915. godine, s tim da ga je nakon njegove smrti, koja se dogodila 10. oktobra 1930. godine, na toj dužnosti naslijedio Nezir-efendija Hadžiomerović.¹⁴

Rad u Žepču

Od 5. aprila 1934. godine, Nezir-efendija Hadžiomerović postavljen je za imama, hatiba, mualima, džematskog imama i imama matičara u džematu Žepče u Žepačkom srezu.¹⁵ Zaključkom Ulema-medžlisa od 31. oktobra 1934. godine, privremeno je ovlašten Nezir-efendija, džematski imam iz Žepča, za vršenje dužnosti imama i hatiba Ferhad-pašine džamije u Žepču.¹⁶

Dvije godine nakon stupanja na dužnost džematskog imama u Žepču, Hadžiomerović Nezir položio je

zakletvu pred predsjednikom Sreskog vakufsko-mearifskog povjerenstva u Žepču 15. marta 1936. godine. Zakletva je glasila:

Ja Hadžiomerović Nezir džematski imam iz Žepča kunem se Bogom Svemogućim i Sveznajućim, da ću se pokoravati propisima Islamske vjerske zajednice i svim naređenjima svojih pretpostavljenih, da ću se u službi i van službe pristojno ponašati, da ću službenu dužnost vršiti savjesno, marljivo i nepristrano imajući na umu interese Islamske vjerske zajednice i izbjegavajući sve ono što bi bilo na štetu povjerene mi službe.¹⁷

Dana 14. maja 1937. godine uputio je molbu Ulema-medžlisa u Sarajevu da ga iz Žepča premjestite u Visoko u svojstvu džematskog imama ili u Sarajevo kod matičarskog ili drugog ureda, ili za nastavnika u jednoj od reformiranih medresa, te vaiza i hatiba u jednoj od glavnih džamija budući da je nauke stekao u Carigradu i posjeduje idžazetnamu. Ulema-medžlis je razmatrao njegovu molbu na sjednici održanoj 20. maja 1937. godine, te donio zaključak da se ona odbije zato što u navedenim mjestima nema upražnjene službe koja bi odgovarala njegovoj molbi.¹⁸

Nezir Hadžiomerović je u Žepču, pored spomenutih dužnosti, obavljao i funkciju vjeroučitelja u Narodnoj osnovnoj školi od školske 1934/1935. do 1939/1940. godine, a njegov rad je tokom tog perioda ocjenjivan četiri puta. Prvu inspekciju izvršio je 6. juna 1936. godine sudija Abdurezak

Dizdarević, koji ga je ocijenio općom ocjenom *dobar*. Naredne godine, 21. juna 1937, potpredsjednik Sreskog vakufsko-mearifskog povjerenstva H. Hasan dodijelio mu je ocjenu *odličan*. Treću inspekciju, obavljenu 26. maja 1938, proveo je Ahmed Redžić, čija je opća ocjena rada Nezir-efendije bila *dovoljan*. Naposlijetku, Džemal-efendija Hulusić je 13. juna 1940. godine izvršio četvrtu inspekciju, ocijenivši rad vjeroučitelja Hadžiomerovića općom ocjenom *dobar*.¹⁹

Završetak karijere i smrt u Konjicu

Nezir-efendija Hadžiomerović premješten je odlukom Ulema-medžlisa u Sarajevu od 13. juna 1940. godine, s pozicije džematskog imama u Žepču na istu poziciju u Konjicu. Prema rješenju, Hadžiomerović je bio dužan preuzeti sve zadatke i obaveze svog prethodnika.²⁰ Pored dužnosti džematskog imama, Nezir-efendija je u Konjicu preuzeo i obavezu predavanja islamske vjeronauke u građanskoj školi, počevši od 7. oktobra 1940. godine.²¹ Također je obavljao dužnost upravitelja i muderisa Junuz Čauševe medrese u Konjicu sve do svoje smrti.²²

Na ahiret je preselio 4. septembra 1941. godine u Konjicu, gdje je i ukopan.²³

Zaključak

Jedan od važnijih segmenata u biografiji Nezir-efendije Hadžiomerovića svakako je njegovo visoko

¹² Rješenje Ulema-medžlisa u Sarajevu br. 177, 7. maj 1929. godine. Arhiv GHB, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

¹³ GHB, AIZBIH, Fond: Muftijstvo sarajevsko (Neobrađena arhivska građa).

¹⁴ Popis džamija i njihovih imama od 23. augusta 1930. godine, a koji je Sresko vakufsko-mearifsko povjerenstvo u Visokom poslalo Muftijstvom uredu u Sarajevu 14. novembra 1930. godine. GHB, AIZBIH, Fond: Muftijstvo sarajevsko.

¹⁵ Rješenjem Ulema-medžlisa u Sarajevu

br. 1228/34 od 5. aprila 1934. godine. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

¹⁶ Zaključak Ulema-medžlisa br. 2268/34, 31.10.1934. godine. *Glasnik VIS-a*, 1935/III, br. 2, str. 138–144.

¹⁷ Zakletva Nezira Hadžiomerovića, 15. mart 1936. godine. GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

¹⁸ GHB, AIZBIH, Fond: Ulema-medžlis (Neobrađena arhivska građa).

¹⁹ GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

²⁰ Rješenje Ulema-medžlisa u Sarajevu br. 5970/40, 13. juni 1940. godine. *Glasnik IVZ-e*, 1940/VIII, br. 9, str. 350; GHB, AIZBIH, Dosje Nezira Hadžiomerovića.

²¹ Rješenje Ispostave banske vlasti u Splitu, br. 34855/40, 7. oktobar 1940. godine. *Glasnik IVZ-e*, 1940/VIII, br. 12, str. 489–490.

²² Refik Hadžimehanović, "Tuzlanski hafizi", *Takvim*, Predsjedništvo udruženja islamskih vjerskih službenika u SR BiH, 1983, str. 173–191.

²³ Podaci su preuzeti iz Matičnog ureda u Konjicu.

teološko obrazovanje stečeno u Carigradu. Na Fakultetu za visoke teološke znanosti (Darul-funun, Dini-šube) diplomirao je 1909, a u istom gradu je stekao i idžazetnamu (diplomu) iz racionalnih i tradicionalnih znanosti 1911. godine. Upravo su ova veoma

važna akademska dostignuća omogućila Nezir-efendiji da postigne za-paženu karijeru od muderisa u Gazi Ferhat-begovoj medresi u Tešnju i Junuz-Čauševlje medresi u Konjicu, preko dužnosti sejjar-vaiza za cijelo područje Bosne i Hercegovine, do

imama matičara u Visokom i Žepču. Veliko znanje koje je stekao Nezir-efendija neposredno je primjenjivao u praksi, obnašajući dužnosti džematskog imama, imama matičara, hatiba i vjeroučitelja u Visokom, Žepču i Konjicu.

Literatura

a) Neobjavljeni izvori

- GHB, AIZBIH, Zbirka: Dosje imama, Dosje Nezira Hadžiomerovića:
 Svjedočanstvo o završenoj Narodnoj osnovnoj školi u Visokom br. 444, 30. juni 1903. godine.
 Svjedočanstvo o završenoj drugoj godini Fakulteta za visoke teološke znanosti u Carigradu br. 434, 9. juli 1909. godine.
 Kratki prevod idžazetname izdate 13. juna 1911. godine.
 Uvjerjenje Kotarskog šerijatskog suda u Visokom o položenom matičarskom ispitu R 111/28.2, 18. juli 1928. godine.
 Uvjerjenje Sreskog šerijatskog suda u Visokom o sklapanju braka između Nezira Hadžiomerovića i Vasvije Numić, 15. juni 1932. godine.
 Uvjerjenje Ulema-medžlisa u Sarajevu o imenovanju muderisom Gazi Ferhat-begove medrese u Tešnju br. 3604/1071/911, 23. oktobar 1911. godine.
 Rješenje Kotarskog ureda u Visokom o imenovanju vjeroučiteljem u Narodnoj osnovnoj školi u Visokom br. 10113, 23. august 1913. godine.

- Otvorena preporuka reisul-uleme Džemaludina Čauševića o imenovanju sejjar-vaizom za Bosnu i Hercegovinu br. 407/1021, 19. mart 1921. godine.
 Odluka ministra vjera o imenovanju za državnog imama u džematu Rosulje br. 6873, 16. decembar 1925. godine.
 Uvjerjenje Ministarstva vjera, Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca o isplaćivanju dodataka na skupoću kao imamu Hadži Ibrahimove džamije u Visokom M.B.R. 4002, 15. juli 1927. godine.
 Dekret reisul-uleme Džemaludina Čauševića o imenovanju imamom, hatibom, mualimom i imamom matičarem u džematu Srhinje br. 166/1928, 26. juli 1928. godine.
 Rješenje Ulema-medžlisa u Sarajevu o imenovanju vjeroučiteljem u Narodnoj osnovnoj školi u Čifluku, u Visočkom srezu br. 177, 7. maj 1929. godine.
 Popis džamija i njihovih imama Sresko vakufsko-mearifskog povjerenstvo u Visokom od 23. augusta 1930. godine.
 Rješenje Ulema-medžlisa u Sarajevu

- o imenovanju imamom, hatibom, mualimom, vjeroučiteljem, imamom matičarem i džematskim imamom u džematu Žepče, br. 1228/34, 5. aprila 1934. godine.
 Zakletva o stupanju na dužnost džematskog imama u Žepču od 15. marta 1936. godine.
 Neobrađena arhivska građa GHB, AIZBIH, Fond: Ulema-medžlis.
 Arhiva Matičnog ureda u Konjicu.

b) Objavljeni izvori

- (1935) "Postavljenja i premještaji", *Glasnik VTS-a*, III, 2, 138–144.
 (1940) "Premještaji i dodjele na rad", *Glasnik IVZ-e*, VIII, 9, 350.
 (1940) "Rješenja Kraljevskih Banskih uprava", *Glasnik IVZ-e*, VIII, 12, 489–490.
 Hadžimehanović, Refik (1983), "Tuzlanski hafizi", *Takvim*, 173–191.
 Popara, Haso (2007), "Idžazetname u rukopisima Gazi Husrev-begove biblioteke-Prilog proučavanju historije obrazovanja u BiH", *Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*, XIV, 5–44.

PRILOG BR. 1: Fotografija Nezir-efendije Hadžiomerovića iz njegovog dosjea

PRILOG BR. 2: Prve stranice prepisa Hadžiomerovićeve idžazetname (GHB, R-10311)

Prepis!

REIS-UL-ULEMA ZA BOSNU I HERCEGOVINU
u SARAJEVU

Broj: 407/1031

Sarajevo, dne 19. marta 1921.

Prez.

S v i m

Muftijskim uredima Kotarskim vakufsko-mezarifskim
povjerenstvima i Džematskim medžlisima
uBOSNI I HERCEGOVINI
=====

Hadžiomerović Nezir ef. iz Visokog poduzeo se jedne teške i mnogim poteškoćama naročito uz današnje doba-skopćane dužnosti, da kao »SEJJAR VAIZ« putuje po Bosni i Hercegovini i muslimanskom svijetu vazuu nasihat čini. Isti je idžazetlija, a svršio je i Darul-funun u Carigradu, te je osposobljen za ovo zvanje.

Pošto nema stalnih »sejjar vaiza«, to je ovaj podhvat hvale vrijedan i zato mu izdajem

OTVORENU PREPORUKU

da mu sve muslimanske vjerske prosvetne autonomne vlasti budu na ruci, a naročito da ga toplo preporuče našem seljačkom svijetu i omoguće mu, da u sela zađe i vazuu-nasihat čini. Kako su danas prilike uopće teške naročito u pogledu skupoće, to se pouzdano nadam, da će ugledniji i imućniji svijet iz Islamskog hamijjeta pružiti mu i materijalnu pomoć i ovaj plemeniti podhvat omogućiti. Istome je dužnosto svakom putovanju podnijeti mi izveštaj, a molim i p.n.naslove da me o njegovu boravku i radu izvjestite.

M.P.

REIS-ULEMA
Džemaludin s.r.

Da je ovaj prepis veran svome originalu tvrdi i overava:

Preporučuje
Kubi

الموجز

الشيخ نذير حاجييميروفيتش
طلب العلم من فيسوكو إلى اسطنبول

مصطفى برهاموفيتش

يستعرض هذا المقال الجوانب الرئيسية في حياة وعمل الشيخ نذير حاجييميروفيتش (1882-1941). وهو شخصية بارزة، لكنها لم تحظ بالبحث الكافي، في تاريخ رجال الدين والمعلمين في البوسنة والهرسك في النصف الأول من القرن العشرين. يستعرض البحث بالتفصيل مسيرة حاجييميروفيتش في طلب العلم، والتي تُغطي الفترة الممتدة من تعليمه الابتدائي في فيسوكو وحتى تخرجه من دار الفنون في اسطنبول. كما يقدم تحليلاً لمسيرته المهنية، التي شملت طيفاً واسعاً من الوظائف، فقد عمل إماماً، وخطيباً، ومعلماً، ومُدْرَسَ دين، وواعظاً سياراً في العديد من مدن البوسنة والهرسك، مثل فيسوكو، وجيبيتشي، وكونيتس. وقد أسهم بعمله في تطوير الحياة الدينية والتعليمية في المجتمعات المحلية التي عمل فيها. وإلى جانب مسيرته المهنية، يستعرض البحث أيضاً نبذة من حياة الشيخ نذير حاجييميروفيتش العائلية، ويقدم معلومات موثوقة عن وفاته ومكان دفنه، وبذلك تُستكمل الصورة عن حياة وإرث هذا الشيخ المسلم البارز.

الكلمات المفتاحية: الشيخ نذير حاجييميروفيتش، دار الفنون، فيسوكو، اسطنبول، كونيتس، جيبيتشي، إجازة نامه، حسين سيفاسي، الإمام.

Abstract

NEZIR-EF. HADŽIOMEROVIĆ:
THE PURSUIT OF KNOWLEDGE FROM VISOKO
TO CONSTANTINOPLE

Mustafa Berhamović

This paper presents the key aspects of the life and service of Nezir-ef. Hadžiomerović (1882–1941), a significant yet insufficiently researched figure in the history of religious and educational officials in Bosnia and Herzegovina during the first half of the 20th century.

The study details Hadžiomerović's educational journey, covering the period from his initial schooling in Visoko to the attainment of advanced theological education at Darul-funun in Constantinople. His professional career, encompassing a wide range of duties, is also analyzed. He served as an imam, khatib, muallim, religious teacher, jamaat imam, and sejjar-vaiz (itinerant preacher) in several Bosnian towns, including Visoko, Žepče, and Konjic. His overall work contributed significantly to the development of religious and educational life in the local communities where he served. In addition to insights into his professional career, the paper provides information about Nezir-ef. Hadžiomerović's family life and presents relevant data on his death and burial place, thereby completing the portrait of the life and legacy of this important Islamic religious official.

Keywords: Nezir-ef. Hadžiomerović, Darul-funun, Visoko, Constantinople, Konjic, Žepče, ijazah (diploma), Husejn Sivasi, imam